

— Spomenica pravoslavne sinoda pri ministru prosvete. V zvezi z vestmi, da se bo novi šolski zakon glede verskega pouka postavil na stališče, da verouk ne spada v učni načrt, temveč, da je stvar cerkve, je odposlanstvo pravoslavne sinoda izročilo ministru prosvete spomenico, v kateri zahteva, naj se v nove zakone o osnovni in srednji šoli vstavi obilnat verski pouk. Obenem zahteva, naj ta pouk vrše duhovniki. Odposlanstvo se je sklicevalo na velike zasluge pravoslavnega duhovništva za ohranitev narodne zavesti, prosvete, odporne moči in konstruktivne, moralne sile našega naroda. Brez teh lastnosti ne bi došlo do ujedinjenja in osvoboditve našega naroda.

— **Novi člani prosvetnega sveta.** Po odredbi prosvetnega ministra je razširjen prosvetni svet ministrstva prosvete s tremi člani. Kot izredni člani vstopijo vanj profesorji Peter Katkovič iz Zagreba, Momčilo Milošević iz Beograda in Fran Jeran iz Ljubljane.

— **Imenovanje v šolski službi.** Kralj je podpisal ukaz, s katerim je imenovan bivši narodni poslanec dr. Ljudevit Pivko za profesorja posrednega učiteljskega v Mariboru v 4. skupini I. kategorije.

— **Slovenskemu učitelstvu!** Umetniška Matica se v.dno bolj širi med ljudstvom. Članstvo stalno raste. Zato je vodstvo Umetniške Matice sklenilo na svoji zadnji seji dne 13. t. m., da ž. letos razširi svoj program. Že letos prejmejo člani dve sliki v formatu 45x60 cm, od katerih bo ena original — ter eno knjigo! Ta knjiga bo letos monografija našega slavnega kiparja Tine Kosa. Delo bo monumentalno, krasno opremljeno ter bo vs. bivalo poleg teksta dvajset celostranskih posnetkov njegovih najboljših del. Torej troj: del velike umetniške vrednosti za borih 24 Din!!! Vodstvo Umetniške Matice se ponovno obrača na poštvene slovenske učiteljske, da se prikaže za članke te tako važne kulturne institucije in da se prikaže za poverjenike. Poverjenikom nudimo 10% popusta! Rok za pripravo članov je do 1. septembra t. l. Ediciji pa dbe člani za Božič!

— **Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.**

— **Opozorjamo na oglaševalnico za Slovensko, Ljubljano, Miklošičeva cesta 7,** ki obstoja že 10 let in ni identična z nobeno drugo novejšo Oglaševalnico v Ljubljani, dalje na to, da ona ne pošilja potnikov cenjenim strankam na dom.

— **Samo predsek je, če kdo misli, da iz rži ni kave.** V tisočeri rodinah uživajo ŽIKO brez privesi znane kave v popolno zadovoljnost. Seveda je pa treba pri nakupu paziti izrecno na ime »ŽIKA«, ki je zakonito zavarovano.

— **Kot noč in dan je razlika, ako ne rabite raznih poceni sredstev za pranje, ampak vzamete ŽENSKO HVALO in SCHICHTOVO TERPENTINOVO MILO.** — Poglejte naš današnji oglas!

FOTO-APARATE kupite najbolje pri **Fr. P. ZAJEC, optik**
Ljubljana, Stari trg 9.

Kronika.

IZ POLEMKE O URADNIŠKEM
VPRASANJU.

(Se en odgovor dr. Gosarju.)

Dva problema se pri nas z večjo ali manjšo intenziteto neprestano znova podčrtavata: problem gospodarske krize in problem državne administracije, oba problema sta vredna prav resnih razmišljanj. Saj sta končno vendarle alfa in omega celotnega državnega življenja. Bolezni pa ne smemo zdraviti z nesposobnimi sredstvi.

Cisto v nasprotju z dr. Gosarjevo tezo je pravilno, da mora državno uradništvo imeti izjemen družabni in socialni položaj in tudi izjemno avtoriteto. Znano je, kako veliko važnost polaga vlada na ohranitev in utrditev avtoritete uradništva v službi in izven službe. Uradništvo ni nekaj državi nasprotnega; uradništvo je v gotovem smislu država; ono je izvrševatelj njenih funkcij, predstavljatelj njene avtoritete, čuvar njenega ugleda. V smislu tega naziranja je urejeno tudi službeno razmerje uradništva napram državi. Dosledno tezi izenačenja socialnega položaja državnega nameščentva, Z zasnimi nameščenci se mora priznati tudi za izenačenja pravic in dolžnosti. Državni uradnik bi potem moral imeti pravico stavke in vsa ostala obsežja pravnopravnega službenega odnosa.

Interes države je povsem drug, kakor interes posameznika; on je sinteza skupnih interesov. Naravno socialni zakon pravi, da je posamezne interese podrediti skupnosti interesov. Iz tega pa naravno sledi, da mora reprezentant skupnih interesov imeti poseben pravno in materialno zaščiten položaj, ako hoče uveljavljati voljo države. Zaščita uradne osebe uradniku ne bo pomagala. Državna služba ima svoj poseben značaj. O tem morda ni dvoma. Zaradi posebnosti tega značaja so vse države ustvarjale tudi posebnosti službenega razmerja državnega uradništva in ne morda zato, ker je bilo »pred dvajsetimi in tridesetimi leti državnega uradništva še jako malo«.

Stalnost v službi je splošna socialna zahteva in tudi splošno priznana zahteva. Zlo rabe stalnosti se morejo z različnimi drugimi ukrepi preprečiti. Zakoni kulturnih držav tudi stalnost ročnega delavstva čim dalje bolj utrjujejo. V tem ne vidimo nazadovanja, pač pa napredek. Mi ne moremo kreniti v nasprotno smer. — Ponedeljek.

Stanovska organizacija UJU Iz poverjeništvu UJU.

— **pov. Iz poverjeništvu.** Izmed osmih učiteljskih društev, ki smo jim zadnje dni ustavili pošiljanje stanovskih listov, jih je šest že uredilo svoj. obveznosti napram poverjeništvu, nekatera v celoti, nekatera pa le deloma. Vsled tega smo jim liste takoj dostavili. Prosimo pa, da se v bodoče mesečne prijave redno pošiljajo in na njih izkazani zneski točno nakazujejo vsak mesec posebe. Zaostankov ne sme imeti odslej nobeno društvo. Društva, ki dolgujejo glavni blagajni za pretekla mesece na članarini, naj uredijo to takoj, da ne bo zopet novih nepravil.

— **pov. Šolskoupadni odsek UJU — poverjeništvu Ljubljana** bo imel sejo v soboto 27. aprila 1929 v Učiteljski tiskarni, soba št. 18. Vabljeni vsi člani!

Vabila:

— **KRANJSKO UČIT. DRUŠTVO** zboruje v hotelu Union — bela dvorana v Ljubljani 8. majnika v zvezi z običnim zborom Učiteljskega doma in litijkim učiteljskim društvom: 1. Pričetek ob 18. uri oziroma 9. uri. (Na razpolago so trije jutranji vlaki). Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. O zasn. društvu. 3. Dunajski pedagoški izlet. 4. Slučajnosti. Vsakdo naj sigurno prijavi udeležbo sreskemu poglavarju. Dnevni red se izčrpa točno ob 12. uri, če se s polnoštevilnostjo omogoči točen pričetek.

— **LITIJSKO UČIT. DRUŠTVO** zboruje v Ljubljani hotel Union — bela dvorana — dne 8. majnika 1929 v zvezi s predhodnim običnim zborom Učiteljskega doma, vrščim se ob 18. uri in skupno z zborovanjem kranjskega učiteljskega društva, vrščim se ob 9. do 12. ure. Dnevni red: Situacijsko poročilo. O združništvu. Dunajski pedagoški izlet. Slučajnosti. — **Predsednika kranjskega in litijskega učiteljskega društva Lapajna-Pelko.**

— **KAMNJSKO UČIT. DRUŠTVO** bo imelo izredno zborovanje 8. majnika 1929 v Ljubljani v beli dvorani hotela Union skupno s kranjskim in litijkim učiteljskim društvom z istim dnevnim redom takoj po običnem zboru Učiteljskega doma, ki se vrši ob 18. uri istotam.

— **OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LJUBLJANSKO OKOLICO** bo zborovalo 4. maja 1929 ob 9. uri v osnovni šoli v Mostah z nastopnim dnevnim redom: 1. Likvidacija starega društva. 2. Ustanovni obični zbor sreskega učiteljskega društva UJU za ljubljansko okolico — vzhodni del. 3. Volitve. 4. Referat sreskega šolskega nadzornika tov. Ivana Struklja: Pedagoški teden na Dunaju. 4. Slučajnosti.

— **USTANOVNI OBČNI ZBOR OKR. UČITELJSKEGA DRUŠTVA UJU ZA LJUBLJANSKO OKOLICO** — vzhodni del bo v soboto, dne 4. maja t. l. ob 10. uri dopoldne v šoli v Mostah. Eno uro prej istotam odborova seja.

— **UČIT. DRUŠTVO ZA ŠMARSKO-ROGASKI OKRAJ** zboruje v sredo, dne 8. maja 1929 ob 10. uri v Rogatcu s sledečim dnevnim redom: 1. Šolska reforma na Dunaju — predava tov. Hinko Šumer. 2. O analizi tal in uporabi umetnih gnojih — referat podpredsednika Miloša Verka. 3. Ostale točke običajnega dnevnega reda. Pol ure po prej istotam odborova seja.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIČNI SREZ LJUTOMER** zboruje v soboto, dne 4. maja 1929 pri Sv. Juriju ob Ščavnici z začetkom ob 10. uri po običajnem dnevnem redu. Predavatelj: Tov. Grušič in tov. Jeraj: »Dunajska šolska reforma s posebnim ozirom na osnovno in meščansko šolo.« Tov. Ivanjšič: »Drugo in tretje šolsko leto po Lavtarjevi metodi po računih, prirejenih po Črneju.« V slučaju slabega vremena se vrši zborovanje dn. 11. maja 1929 istotam.

— **KONJSKO UČIT. DRUŠTVO** zboruje dne 4. maja 1929 ob 11. uri na deški šoli v Konjicah in ne kakor je bilo prvotno določeno v Žičah z običajnim dnevnim redom. Ob deseti uri odborova seja.

— **UČIT. DRUŠTVO ZA KOZJANSKI OKRAJ** zboruje v soboto 4. maja 1929 točno ob 10. uri v šoli v Kozjem. Poleg običajnega sta na dnevnem redu predavanja: 1. O petju — tov. Čermelj in 2. O kartografiji — tov. Herna in poročilo o samoizobraževalnih krožkih. Pol ure pred zborovanjem pevka vaja. Odsotnost se prosí opravičiti! Polnoštevilne udeležbe pričakuje — odbor.

NOTE

za petje, klavir, violino
i. t. d. za šolo in dom

Za naročilo
zadošča dopisnica.

(Gg. učitelj poseben popust.)

dobavlja po najnižji ceni
„MATIČNA KNJIGARNA“
LJUBLJANA

Miroslava Leitgeb / Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

Poročila:

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ** je zborovalo 13. aprila 1929 v Kočevju.

1. **Situacijsko poročilo:** Učiteljska v okraju 154, članstva 91, navzočih 51 (56%). Tovariš predsednik otvori zborovanje, pozdravi udeležence, zlasti novopristopivše člane tov. I. Knola, R. Vrabčiča in Š. Sojerskega.

Po prečitaniju par dopisov pove predsednik da je poverjeništvu članom našega društva gotovo ustavilo časopise, ker do danes blagajničarka ni mogla poravnati pri poverjeništvu društvenega dolga, ker članstvo se vedno ni poravnalo dolžne članarine. Tozadevni sklep poverjeništvu moremo le pozdraviti. Da pa vsaj v bodoče ne bi člani, ki vidno plačujejo svoje obveznosti napram društvu, trpeli vsled zanikarnosti in malodušja zaostankarjev, na članarini, je odbor na svoji zadnji seji bil prisiljen v interesu organizacijske discipline sprejeti sledeče sklepe:

1. **Stari dolžniki** (oni, ki niso poravnali še članarine prejšnjih let) so z današnjim dnem izključeni iz društva po § 6. toč. 2. **društvenih pravil;** izroči se jih advokatu v vrhu izterjatve dolžne članarine pravnim putem. — Blagajničarka sestavi listo istih in jo pošlje poverjeništvu.

2. **Letošnjim dolžnikom** se ustavi liste, ako ne poravnajo celoletne članarine do 10. maja t. l. in se jih črta kot člane ter istotako pravnim putem izterja zaostalo članarino.

Oba sklepa so zborovalci odobrili ter vzeli na znanje. — Drugi sklep utemeljuje predsednik s tem: društva, ki ne poravnajo vse obveznosti napram poverjeništvu do junija, ne morejo biti zastopana na skupščinah.

2. **Šolska reforma:** Tov. F. Höglar je referiral o hospitacijah v novodobnih šolah v Hamburgu in Lübecku. — Tov. H. Kmet je poročal o poučni ekskurziji, ki jo je priredila Pedagoška centrala v Mariboru na Dunaj.

— Oba predavatelja sta podala izčrpno in jasno sliko o svojih vtisih iz tujine ter o njuni hospitacijah po šolah v Hamburgu, Lübecku in Dunaju. Obe predavanji sta tvorili nekako celoto, v kateri so bili podani glavni tipi nemške kakor tudi dunajske sodobne šole. Pozornost in aplavz zborovalcev sta bila klasifikacija podanih referatov ter plačilo predavateljem.

3. **Samoizobrazba:** Omeniti je le, da se je vršil 10. marca t. l. v Kočevju krožek, na katerem je referiral tov. predsednik o šoli in delovanju učitelja z ozirom na sedanje naše kmetijsko gospodarstvo.

4. **Izvenšolsko delo:** Odpadlo — premalo časa.

5. **Slučajnosti.** Tov. blagajničarka pojasni, da znaša letošnja članarina 190 Din, ne pa 180 Din, kakor nekateri člani nakazujejo, kar dokazuje ne le, da se ne udeležujejo zborovanj, temveč da tudi ne čitajo »Tovariša«, kjer je bilo to že parkrat v poročilih omenjeno.

Ponovnih opominov za članarino blagajničarka ne bo pošiljala, vsak naj sam vodi računo o svojih zaostankih. Blagajničarka poda še v številkah višino starih dolgov in letošnjih zaostankov na članarini ter višino dolga, ki ga društvo ima pri poverjeništvu vsled dolžnikov.

Sklep: Z ozirom na dolge kolone v »Tovarišu« ob priliki menjave prosvetnih in spektorjev je bil sprejet sledeč predlog:

»Ob menjavi oseb pri prosveti naj se v bodoče vzdrži naše glasilo vsakega komentatorja, ki ima značaj bolj osebnih simpatij, a povzroča po deržli med članstvom najrazličnejše komentarje.«

— **ŠMARSKO-ROGASKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo 9. marca t. l. v Rogatcu.

Statistika: Vsega učiteljska v okraju 96, včlanjenih 94, navzočih z gosti vred 44, t. j. 45%.

Situacijsko poročilo: 1. Tovarišica predsednica pozdravi uvodoma vse navzoče, konstatira slabo udeležbo (vsled izpadlega opoldanskega vlaka) in prisrčno čestita tov. Franji Vošnjakovu k njeni 25letnici poročevalnega in plodonosnega delovanja na polju prosvete. Občinski odbor v Poniški jo je imenoval za svojo častno občanko, kar znači kako visoko ceni narod njeno delovanje in zaslug. Dosedaj se je delo učiteljeve več ali manj omaloževalo, a tov. Vošnjakova nam je otvorila vrata v hram slave. (Nadalje čestita tov. podpredsedniku Verku k vsakega rodbinskega prirastku, tov. Luževiču pa izreče sožalje o priliki smrti očeta. Pozdravi tudi navzočega gosta tov. Humra. 2. Nato je sledila obravnava dopisov.

Na predlog tov. Glinška pristopi društvo kot član k Narodni odbrani.

Prečital se je dopis glede pojasnil sodišču na »Vprašalne pole«; opozorilo se je na dodatek seznama knjig Pedagoške centrala v Mariboru. Društvo je odposlalo seznam učiteljska iz Primorja.

3. Tov. predsednica se je udeležila seje širjega sosveta na Zidanem mostu in podala o njej izčrpno poročilo. Med drugim je poudarjala zahtevo glavnega blagajnika, da se mora članarina točno plačevati in strogo izterjevati ter se torej ni čuditi, če se za mudnikom ustavijo listi. Po sklepu širjega sosveta smo primorani plačati enkratni prispevek 5 Din za Dački dom v Beogradu.

Samoizobrazba: Ker poročevalka tov. Strašek ni navzoča, odpade ta točka.

Reforma šole: Tov. Ljudmila Glinšek je predavala o »Metodičnem tečaju v Hamburgu in Lübecku«. Šla je, da se je z lastnimi očmi in ušesi poglabila v nove smeri

in dobila upogled v pojme in bistva: Arbeitschule, Gemeinschaftsschule, Grundschule, Oberschule, Aufbauschule, Berufsschule in podala motive tamošnje učiteljske izobrazbe. Snov je skrbno, pregledno in temeljito sestavila in velezanimivo prednášala in nam živo naslikala svoje vtise. Tov. predsednica se je predavateljici iskreno zahvalila in ji voščila mnogo sreče na pot na Dunaj.

Slučajnosti in predlogi: Sprejeti so bili sledeči predlogi tov. Stefanciose:

Ker se sestavlja šolski zakon, naj glavni odnosno Izvršni odbor UJU posreduje, da se:

a) odpravi kolkovanje šolskih izkazov, ki tako kvarno vpliva na nadziranje roditeljev na napredovanje šolske mladine.

b) uredi naj se vrstni red ocenjevanja enotno 4 redi (kakor pri učiteljsstvu!): nezadostno, zadostno, dobro, odlično.

Tov. Tomažič obnavlja zahtevo, da se naj izplačujejo poročenim učiteljicam polne draginske doklade.

Tov. Tomažič in tov. Ahtikova se pristojito, da ne prejmata, oziroma jima je bilo ustavljeno stanovsko glasilo.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo 8. maja v Rogatcu.

Po sklepu zborovanja je prošil tov. Humar za četrtini razgovor o »Delovni šoli«. Govoril je o novem duhu, ki veje iz Nemške Avstrije, Nemčije in Madžarske. Dajal je osebne pripombe k člankom E. Vranca in Zm. Bregantovemu »Elementarnemu razredu«.

Nove knjige.

— **k Fridtjof Nansen:** V noči in ledu. Priredil Fran Albrecht. V Ljubljani, 1928. Založila tiskovna zadruga v Ljubljani, 108 str. s slikami. Cena broš. knjigi 36 Din, vezani 46 Din, poština 2 Din. — **Poskus Fridtjofa Nansena** priti v letih 1893. do 1896. na severni tečaj, je eden najzanimivejših in najsvetovnejših. Njegova ladja Fram je zaplula na Severno ledeno morje in tam prihrnila. Nansen sam pa se je v spremstvu poročnika Johansena in nekaj psov peš odpravil po ledu na nevno pot na severni tečaj. To potovanje, ki je trajalo skoro dve leti, je pogumni raziskovatelj opisal v svojem znamenitem delu na posebno pretresljiv in dramatičen način. Knjiga je okrašena z lepimi slikami v bakrotisku in pridejen je z mljeverno prepotovano zemlje.

— **Sirota Jerica.** Pravičnica v štirih slikah. — Spisal Ivan Albreht Senkovec 1929. Cena 7 Din, vez. 15 Din. Naročila je pošiljati na naslov Ivan Albreht, Senkovec p. Dobova. V samozaložbi pisatelja je izšla lepa mladinska igrica »Sirota Jerica«. Pisatelj opiše v vezani besedi pravilčno snov o pastorki Jerici, ki je prepuščena na milost in nemilost brezsrčni mamehi, a jo končno rešijo vite vsega trpljenja in jo prenesejo v nebo k njeni mami. Igrica bo zelo primerna za priveditv v šolsko mladino.

Majniški izlet na Bled

Vsem šolam šolskim vodstvom in zavodom naznanjamo, da smo tudi letos napravili najnižje cene, da omogočimo Vaši mladini izlet na Bled.

Hotel in restavracija na Blejskem gradu nudi vsakemu še tako skromnemu učencu možnost udeležiti se lepega izleta na Bled.

Očarljivo lep razgled na jezero in tri glavsko pogorje!

Velika grajska terasa primerna za igre na prostem!

Pripricajte se in čitajte naš

CENIK.

Zajtrk ali južina: kava, čaj ali mleko z 2 kruhoma 3 Din

Kosilo.

1. vrste: juha, pečenka, 2 prikuhi in močnata jed 16
2. „ juha, govedina, 2 prikuhi „ 10
3. „ juha, pražen krompir in salata 5

Večerja.

1. vrste: pečenka, krompir, salata 10 Din
2. „ rižota s salato ali golaš s krompirjem 7

Okrepčila.

Malinovec, limonada, 1/1 2 Din

Prenočišča.

Ležišče s perilom za osebo 5 Din
na žimnicah 3

Sobe so čiste in snažne, kuhinja izborna, porcije velike!!!

Pri udeležbi 30 učencev in naročilu hrane 1. ali 2. vrste dobite dva učenca revnih krogov isto gratis, kakor tudi prenočišče.

Za obilno udeležbo in pravočasno napoved se prijazno priporoča

UPRAVA HOTELA NA BLEJSKEM GRADU.